

Nr 4.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående skattefrihet för förmånen av nedsatt telefonabonnemangsavgift för vissa av telegrafverkets pensionärer.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 30 av herr *Emil Petersson* m. fl. och II: 42 av herr *Nyberg* m. fl. har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla, att sådana bestämmelser utfärdas, att telegrafverkets pensionärer medgivnas skattefrihet för förmånen av nedsatt abonnemangsavgift vid ett inkomstläge intill 8 000 kronor».

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 30.

Vissa vid telegrafverket anställda ha i och för tjänsten avgiftsfri telefon i bostaden, s. k. fritelefon. Andra anställda ha telefonabonnemang mot nedsatt avgift, s. k. tjänsteabonnemang. Förutvarande personal, som åtnjuter pension eller understöd och som under sin tjänstetid varit berättigad till tjänsteabonnemang, kan även erhålla tjänsteabonnemang.

Frågan om skatteplikt föreligger för dessa förmåner eller icke får bedömas med ledning av bestämmelserna i punkt 3 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen. I detta lagrum stadgas, att som intäkt av tjänst skall upptagas värdet av förmåner som den skattskyldige åtnjuter, därest han icke skulle varit berättigad till avdrag för utgifterna för förmånernas förvärvande för den händelse att han själv förskaffat sig dem.

Frågan om förmånen av fritelefon eller tjänsteabonnemang enligt nyssnämnda bestämmelse skall bedömas som skattepliktig intäkt eller ej har varit föremål för regeringsrättens prövning. Genom utslag den 24 januari 1947 har regeringsrätten sålunda på besvär av en skattskyldig, vars årsinkomst uppgick till omkring 14 000 kronor, förklarar vederbörande skattskyldig för förmånen av fri telefon. Såsom motivering anförde regeringsrätten, att »det med hänsyn till i målet upplysta förhållanden måste hållas för visst, att klaganden, därest han icke erhållit ifrågavarande förmån, själv under beskattningsåret skulle hava abonnerat på telefon». Samma utgång blev det i ett annat, samma dag avgjort mål, där den skattskyldiges årsinkomst

var omkring 10 000 kronor, medan utgången blev den motsatta i ett mål, där vederbörandes årsinkomst utgjorde cirka 6 000 kronor.

I de av Stockholms stads prövningsnämnd fastställda anvisningarna till ledning för det årliga taxeringsarbetet lämnas följande besked i fråga om beskattningen av fritelefon och tjänsteabonnemang:

»Vissa befattningshavare i Telegrafverket åtnjuta kostnadsfri telefon eller nedsättning i abonnemangsavgifter. Denna förmån utgör i princip skattepliktig inkomst, om det måste hållas för visst, att den skattskyldige, därest han icke erhållit ifrågavarande förmån, själv skulle ha abonnerat på telefon. Med hänsyn till de svårigheter, som i praktiken möta, att sålunda avgöra när skatteplikt skall anses föreligga, och då saken ur fiskalisk synpunkt torde hava mycket ringa betydelse, bör skattefrihet för förmånens värde kunna medgivas ganska långt upp i inkomstskikten. I enlighet härmed skulle, därest omständigheterna i övrigt motivera detta, ifrågavarande förmån kunna lämnas skattefri vid ett inkomstläge intill 8 000 kronor. Viss hänsyn måste härvid tagas till förekomst av större förmögenhet och de inkomster, som åtnjutas av hemmavarande familjemedlemmar.»

I ett svar på en vid 1949 års riksdag framställd interpellation angående beskattningen av förmånen av fritelefon och tjänsteabonnemang anförde dåvarande chefen för finansdepartementet efter att ha redogjort för gällande bestämmelser och deras tillämpning bl. a. följande:

»Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har frågan i vad mån förmånen av fritelefon eller tjänsteabonnemang är skattepliktiga numera avgjorts genom regeringsrättens utslag. Vidare har för Stockholms del prövningsnämnden anvisat vissa riktlinjer för den praktiska tillämpningen av den genom regeringsrättsutslagen fastställda principen.

Då tillämpning av skattelagarna helt ankommer på beskattningsnämnderna och skattedomstolarna, kan en eventuell ändring i den av praxis intagna ståndpunkten icke nu genomföras annat än genom lagändring. Då den av regeringsrätten intagna ståndpunkten synes ligga helt i linje med den praxis, som allmänt tillämpas i likartade frågor, är jag emellertid icke beredd att nu taga något initiativ till en sådan lagändring.»

I de föreliggande *motionerna* har anförts bl. a. följande. De av Stockholms stads prövningsnämnd fastställda anvisningarna, vilka bringats till telegrafstyrelsens kännedom, tillämpades numera över hela linjen av taxeringsmyndigheterna i förekommande fall. Tyvärr glömdes telegrafverkets pensionärer nästan bort i interpellationen. Det nämndes dock, att även vissa pensionärer hade tjänsteabonnemang. När de av Stockholms stads prövningsnämnd utfärdade anvisningarna, hur bestämmelserna borde tillämpas, utkommit, trodde pensionärerna självfallet, att de vore inbegripna i förslaget. Formuleringen i anvisningarna gäve icke heller stöd för annat antagande. Vid förfrågan hos telegrafstyrelsen hade likväl meddelats, »att skattefrihet i vissa fall för förmånen av fritelefon eller tjänsteabonnemang avser vid telegrafverket anställda men däremot icke pensionärer». Förklarligt nog kände sig denna grupp pensionärer missgynnade. För telegrafverket vore det en fördel, om deras pensionärer hade telefon. När sjukdomsfall inträffade bland den ordinarie personalen eller när vid ymnigt snöfall

och stormar trafiksvårigheter uppstode, som måste skyndsamt avklaras, kunde pensionärer inkallas.

Utskottet. I de föreliggande motionerna har hemställts om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att sådana bestämmelser måtte utfärdas, att förmånen av nedsatt telefonabonnemangsavgift för telegrafverkets pensionärer undantoges från beskattning. Som förutsättning för skattefrihet skulle uppställas villkoret att vederbörandes inkomst icke överstege 8 000 kronor. Till stöd för sitt yrkande ha motionärerna anfört bl. a., att i tjänst varande personal åtnjöte sådan skattefrihet.

I punkt 3 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen stadgas, att såsom intäkt av tjänst skall upptagas värdet av förmåner som den skattskyldige åtnjuter, därest han icke skulle varit berättigad till avdrag för utgifterna för förmånernas förvärvande för den händelse han själv förskaffat sig dem. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår har genom regeringsrättsutslag fastställts den principen, att förmån av fri telefon eller tjänsteabonnemang skall anses utgöra skattepliktig inkomst, om det måste hållas för visst, att den skattskyldige, därest han icke erhållit ifrågavarande förmån, själv skulle ha abonnerat på telefon. För Stockholms del har prövningsnämnden meddelat vissa anvisningar för den praktiska tillämpningen av den i praxis fastställda principen. De lämnade anvisningarna innebära, att ifrågavarande förmån för befattningshavare vid telegrafverket borde kunna lämnas skattefri vid ett inkomstläge intill 8 000 kronor. Viss hänsyn borde dock tagas till förekomst av större förmögenhet och de inkomster, som åtnjötes av hemmavarande familjemedlemmar.

Såvitt utskottet kunnat finna ha de fall, som förekommit i praxis, avsett förmån av fri telefon och tjänsteabonnemang åt i tjänst varande personal hos telegrafverket. Däremot torde motsvarande fråga beträffande telegrafverkets pensionärer icke — såvitt utskottet har sig bekant — ha varit föremål för regeringsrättens prövning. Med hänsyn till att en pensionär väl i regel icke kan visa förhandenvaron av det i punkt 3 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen angivna villkoret för skattefrihet torde det dock böra antagas, att förmånen av tjänsteabonnemang är att anse som skattepliktig intäkt för honom. Därest vederbörande är i tjänst efter uppnådd pensionsålder saknas självfallet anledning att i nu förevarande hänseende behandla honom annorlunda än övrig i tjänst varande personal.

Ett bifall till de föreliggande motionerna skulle innebära, att de lagstiftande myndigheterna utfärdade anvisningar för tillämpningen av skattelagarna beträffande en viss grupp av skattskyldiga. Då tillämpningen av skattelagarna helt ankommer på beskattningsnämnderna och skattedomstolarna finner sig utskottet redan på denna grund böra avstyrka motionerna. Utskottet vill emellertid tillägga, att utskottet ej heller anser skäl föreligga för sådan ändring av gällande skattelagar, att förmånen av nedsatt telefonabonnemangsavgift för telegrafverkets pensionärer i princip bleve skattefri vid ett visst inkomstläge. Om och i vad mån den här ifrågavarande

förmånen i det särskilda fallet utgör skattepliktig inkomst eller ej får bedömas med ledning av de allmänna reglerna i kommunalskattelagen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 30 av herr Emil Petersson m. fl. och II: 42 av herr Nyberg m. fl. angående skattefrihet för förmånen av nedsatt telefonabonnemangavgift för vissa av telegrafverkets pensionärer icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 februari 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 2.